

**Convenția colectivă
(nivel național)**

**Cu privire la eliminarea celor mai grave forme
ale muncii copiilor**

În scopul eliminării celor mai grave forme de muncă a copiilor, părțile semnatare, - **Guvernul Republicii Moldova, Patronatele, reprezentate de Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova și Sindicatele, reprezentate de Confederația Sindicatelor din Republica Moldova și Confederația Sindicatelor Libere „Solidaritate” din Republica Moldova**, au convenit asupra celor ce urmează:

Art.1. În sensul prezentei Convenții se definesc următoarele noțiuni:

copil - persoana cu vârstă de până la 18 ani. (Art.1 al Legii 338-XIII din 15.12.94 și art. 2 al Convenției OIM 182);

cele mai grave forme ale muncii copiilor:

a) toate formele de sclavie sau alte practici similare sclaviei, precum vânzarea și comerțul cu copii, servitutea pentru datorii și munca forțată și obligatorie a copiilor pentru folosirea lor în conflicte armate;

b) utilizarea, recrutarea și oferirea copiilor în scopul prostituării, producerii de materiale pornografice sau pentru spectacole pornografice;

c) utilizarea, recrutarea și oferirea copiilor în scopul activităților ilicite, mai ales pentru producția și traficul de stupefiante, așa cum le definesc convențiile internaționale pertinente;

d) muncile care prin natura lor sau prin condițiile în care se exercită, sînt susceptibile să dăuneze sănătății, securității și moralității copilului (***munci periculoase***).

Notă: Formele grave ale muncii copiilor vizate în **art. 1**, lit. **a**, **b** și **c** nu fac obiectul de reglementare al prezentei Convenții.

Art.2. – La determinarea lucrărilor care fac parte din cele mai grave forme ale muncii copiilor se vor aplica:

a) Nomenclatorul de industrii, profesii și lucrări cu condiții grele și nocive, proscrie persoanelor mai tinere de optsprezece ani, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 562 din 7 septembrie 1993, publicată în Monitorul Oficial nr.009 din 30 septembrie 1993;

b) Tipurile de lucrări interzise pentru copii conform anexei la prezenta Convenție.

Art.3. – Angajatorii:

a) nu vor admite angajarea copiilor la lucrările prevăzute în Nomenclatorul de industrii, profesii și lucrări cu condiții grele și nocive, proscrie persoanelor mai tinere de optsprezece ani, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 562 din 7 septembrie 1993 și în Tipurile de lucrări interzise pentru copii conform anexei la prezenta Convenție;

b) vor înlătura copiii de la cele mai grave forme ale muncii copiilor și vor asigura transferul lor (în condițiile legislației muncii în vigoare) la alte munci care nu le sunt interzise sau contraindicate;

c) vor supune toți copiii care muncesc controlului medical periodic după un grafic stabilit prin contractul colectiv de muncă dar nu mai rar decît o dată în semestru, cheltuielile fiind acoperite din contul unității;

d) vor stabili pentru copii durata săptămânală redusă a timpului de muncă (potrivit art. 96 din Codul muncii), fără diminuarea drepturilor salariale și a altor drepturi prevăzute de legislația în vigoare;

e) în comun cu reprezentanții salariaților vor negocia și vor prevedea în contractele colective de muncă norme suplimentare în domeniul muncii copiilor;

f) vor ține registre sau alte documente de evidență a copiilor care muncesc;

g) periodic, dar nu mai rar decât o dată în semestru, vor prezenta Inspecției Muncii listele copiilor care muncesc;

h) vor întreprinde toate măsurile necesare pentru a asigura punerea eficientă în practică și respectarea dispozițiilor prezentei Convenții colective.

Art. 4. Părțile au stabilit că copiii din învățământul gimnazial, liceal, profesional, mediu de specialitate și pregătire profesională pot fi atrași la munci, care, în consecință, nu le vor periclita sănătatea, dezvoltarea, instruirea și pregătirea profesională.

Art.5. – Părțile semnatare își asumă următoarele obligațiuni:

a) să includă problema muncii copiilor în studii și cercetări noi, urmărind, între altele, identificarea ramurilor economiei naționale unde munca copiilor este mai larg răspândită;

b) să ofere instituțiilor interesate informații privind cele mai grave forme ale muncii copiilor;

c) să includă problematica muncii copiilor în programele de instruire a angajatorilor, sindicaliștilor și a colaboratorilor organelor publice centrale și locale pentru a asigura prevenirea și eliminarea celor mai grave forme ale muncii copiilor;

d) să desfășoare campanii de informare a societății civile, inclusiv a părinților, despre cele mai grave forme ale muncii copiilor și consecințele utilizării acestora pentru copii, familiile lor și societate în întregime;

e) să elaboreze și să aprobe un Cod de conduită privind eliminarea celor mai grave forme ale muncii copiilor, cel puțin pentru o ramură a economiei naționale;

f) să creeze în cadrul Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective și în cadrul comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial, în termen de o lună din data intrării în vigoare a prezentei Convenții colective, consilii de specialitate permanente privind munca copiilor.

Art.6. - Orice disensiune legată de realizarea prezentei Convenții colective se va soluționa de către Comisia națională pentru consultări și negocieri colective.

Art.7. – Sub incidența prezentei Convenții colective cad toate unitățile, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică.

Art.8. - Prezenta Convenție colectivă intră în vigoare la data publicării ei în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

din partea Guvernului: Prim-viceprim- ministru al Republicii Moldova	din partea patronatelor: Președintele Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova	din partea sindicatelor:	
		Președintele Confederației Sindicatelor Libere din Republica Moldova „Solidaritate”	Președintele Confederației Sindicatelor din Republica Moldova
Zinaida GRECIANȚI	Leonid CERESCU	Leonid MANEA	Petru CHIRIAC

Tipuri de lucrări interzise pentru copii

Secțiunea 1

Lucrări care comportă factori de risc proprii sarcinii de muncă

1. Lucrări care implică expunerea la:
 - a) efort dinamic;
 - b) poziții de lucru forțate sau vicioase.
2. Lucrări care implică expunerea la solicitare psihică:
 - a) ritm de muncă mare;
 - b) operații repetitive de ciclu scurt;
 - c) monotonia muncii.
3. Lucrări de încărcare/descărcare a materialelor.
4. Lucrări al căror ritm este condiționat de mașini și care sînt remunerate în funcție de rezultat.
5. Lucrări de sacrificare a animalelor.

Secțiunea a 2-a

Lucrări care comportă factori de risc proprii mijloacelor de producție

§ 1. Lucrări care comportă factori de risc mecanic

6. Lucrări care implică expunerea la mișcări periculoase:
 - a) mișcări funcționale ale echipamentelor tehnice:
 - organe de mașini în mișcare;
 - curgeri de fluide;
 - deplasări ale mijloacelor de transport etc.;
 - b) deplasări ale mijloacelor de producție sub efectul gravitației:
 - alunecare;
 - rostogolire;
 - rulare pe roți;
 - răsturnare;
 - cădere liberă;
 - scurgere liberă;
 - deversare;
 - surpare, prăbușire;
 - scufundare etc.;
 - c) deplasări ale mijloacelor de producție sub efectul propulsiei:
 - proiectare de corpuri sau particule;
 - deviere de la traiectoria normală;
 - balans;
 - recul;
 - șocuri excesive;
 - jet;
 - erupție.
7. Lucrări pe/cu suprafețe sau contururi periculoase:
 - a) înțepătoare;
 - b) tăioase;
 - c) lunecoase;
 - d) abrazive;
 - e) adezive.

8. Lucrări cu recipiente sub presiune.
9. Lucrări care implică expunerea la vibrații excesive ale echipamentelor tehnice.

§ 2. Lucrări care comportă factori de risc termic

10. Lucrări care implică expunerea la temperatura ridicată a obiectelor sau suprafețelor (peste 40°C).
11. Lucrări care implică expunerea la temperatura coborâtă a obiectelor sau suprafețelor (sub 5°C).
12. Lucrări care implică expunerea la flăcări, flame.

§ 3. Lucrări care comportă factori de risc electric

13. Lucrări care implică expunerea la curentul electric:
 - a) atingere directă;
 - b) atingere indirectă;
 - c) tensiune de pas.

§ 4. Lucrări care comportă factori de risc chimic

14. Lucrări cu substanțe toxice.
15. Lucrări cu substanțe corosive.
16. Lucrări cu substanțe caustice.
17. Lucrări cu substanțe inflamabile.
18. Lucrări de fabricație și de manipulare a dispozitivelor, artificiilor sau diverselor obiecte care conțin explozivi.
19. Lucrări cu substanțe și preparate nocive care:
 - a) pot determina efecte ireversibile;
 - b) pot antrena o sensibilizare prin inhalare;
 - c) pot antrena o sensibilizare prin contact cu pielea;
 - d) pot cauza cancer;
 - e) pot cauza modificări genetice ereditare;
 - f) pot avea efecte grave pentru sănătate în caz de expunere prelungită;
 - g) pot reduce fertilitatea;
 - h) pot determina apariția pe durata gravidității, a unor efecte nocive pentru copil.
20. Lucrări cu substanțe iritante care:
 - a) pot antrena o sensibilizare prin inhalare;
 - b) pot antrena o sensibilizare prin contact cu pielea.
21. Lucrări care implică expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni
22. Lucrări care implică expunerea la hidrocarburi aromatice policiclice prezente în negrul de fum, în gudronul de cărbune sau în smoala de cărbune.
23. Lucrări cu plumbul și compușii lui.
24. Lucrări cu azbestul.

§ 5. Lucrări care comportă factori de risc biologic

25. Lucrări care implică expunerea la microorganisme:
 - a) bacterii;
 - b) virusuri;
 - c) ricketșii;
 - d) spirochete;
 - e) ciuperci;
 - f) protozoare.
26. Lucrări cu plante periculoase.
27. Lucrări din menajeriile de animale feroce și veninoase.

Secțiunea a 3-a

Lucrări care comportă factori de risc proprii mediului de muncă

§ 1. Lucrări care comportă factori de risc fizic

28. Lucrări care implică expunerea la:
 - a) temperatura aerului ridicată;
 - b) temperatura aerului scăzută.
29. Lucrări care implică expunerea la:
 - a) umiditatea aerului ridicată;
 - b) umiditatea aerului scăzută.
30. Lucrări care implică expunerea la:
 - a) presiunea aerului ridicată;
 - b) presiunea aerului scăzută.
31. Lucrări care implică expunerea la suprapresiune în adâncimea apelor.
32. Lucrări care implică expunerea la zgomot.
33. Lucrări care implică expunerea la ultrasunete.
34. Lucrări care implică expunerea la vibrații.
35. Lucrări care implică expunerea la:
 - a) nivel de iluminare scăzut;
 - b) strălucire;
 - c) pîlpîire.
36. Lucrări care implică expunerea la radiații:
 - a) electromagnetice:
 - infraroșii;
 - ultraviolete;
 - microunde;
 - laser;
 - b) ionizante:
 - alfa;
 - beta;
 - gamma.
37. Lucrări care implică expunerea la potențial electrostatic.
38. Lucrări care implică expunerea la calamități naturale:
 - a) trăsnet;
 - b) inundație;
 - c) vînt;
 - d) grindină;
 - e) viscol;
 - f) alunecări de teren;
 - g) surpări;
 - h) prăbușiri de teren;
 - i) prăbușiri de copaci;
 - j) avalanșe.
39. Lucrări care implică expunerea la pulberi pneumoconiogene.

§ 2. Lucrări care comportă factori de risc chimic

40. Lucrări care implică expunerea la gaze:
 - a) inflamabile;
 - b) explozive.

41. Lucrări care implică expunerea la vapori:
 - a) inflamabili;
 - b) explozivi.
42. Lucrări care implică expunerea la aerosoli toxici.
43. Lucrări care implică expunerea la aerosoli caustici.
44. Lucrări care implică expunerea la pulberi în suspensie în aer.

§ 3. Lucrări care comportă factori de risc biologic

45. Lucrări care implică expunerea la microorganisme în suspensie în aer:
 - a) bacterii,
 - b) virusuri;
 - c) ricketții;
 - d) spirochete;
 - e) ciuperci;
 - f) protozoare etc.

§ 4. Lucrări care comportă alți factori de risc al mediului

46. Lucrări în subteran.
47. Lucrări în mediu acvatic.
48. Lucrări în mediu subacvatic.
49. Lucrări în mediu mlăștinos.
50. Lucrări în mediu aerian.